

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(1)	(2)	(4)	(2)	(3)	(3)	(4)	(4)	(4)	(2)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(4)	(2)	(2)	(1)	(3)	(1)	(2)	(2)	(4)	(2)

שאלה	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
תשובה	(4)	(4)	(1)	(3)	(3)	(2)	(2)	(4)	(3)	(2)

הסברים

מילים וביטויים (שאלות 1-4)

1. איזו מן האפשרויות המוצעות משלימה את המשפט שלהלן בצורה הטובה ביותר?

משהתפרקה **הדוברה** אפסו סיכויינו לחצות את הנהר בשלום.

תשובה (1): דוברה = רפסודה; מעבורת

תשובה (2): פנכה = צלחת, קערה

תשובה (3): מדוכה = מכתש; קערה

תשובה (4): כברה = מסננת; כלי ניפוי

תשובה (1).

2. איזו מן האפשרויות המוצעות משלימה את המשפט שלהלן בצורה הטובה ביותר?

במובנים מסוימים, בית הספר שלנו הוא מדינה **בזעיר אנפין**.

תשובה (1): למישרין = ללא תקלות

תשובה (2): בזעיר אנפין = בקנה מידה קטן

תשובה (3): בכפיפה אחת = ביחד; תחת קורת גג אחת

תשובה (4): לפני ולפנים = ביסודיות

תשובה (2).

3. למשמעויותיהן של שלוש מארבע המילים הבאות יש מכנה משותף בולט. מה **המילה הנותרת**?

פירוש המילים מסובב, תוצאה ותולדה הוא תוצאה. פירוש המילה **'תואנה'** הוא תירוץ.

תשובה (4).

4. למשמעויותיהן של שלוש מארבע המילים הבאות יש מכנה משותף בולט. מה **המילה הנותרת**?

פירוש המילים טרוף, מגובב וסתור הן ערבוב, ערימה/חופן של דברים יחדיו. פירוש המילה **'חפוני'** הוא להחזיק בכף היד, לאחוז.

תשובה (2).

אנלוגיות (שאלות 5-10)

5. השאלה: **מניפה : משב-**

היחס: מניפה היא מכשיר המשמש ליצירת משב (רוח).

א' זה מכשיר המשמש ליצירת ב'

- תשובה (1): עט : דיו. האם **עט** זה מכשיר ליצירת **דיו**? לא. **עט** הוא מכשיר העושה שימוש ב**דיו**.
- תשובה (2): מנוף : משא. האם **מנוף** זה מכשיר המשמש ליצירת **משא**? לא. **מנוף** הוא מכשיר שבעזרתו ניתן להרים/להעביר **משא** ממקום למקום.
- תשובה (3): מקדחה : חור. האם **מקדחה** היא מכשיר המשמש ליצירת **חור**? כן.
- תשובה (4): מטלית : לכלוך. האם **מטלית** היא מכשיר המשמש ליצירת **לכלוך**? לא. **מטלית** היא כלי לסילוק **הלכלוך**.
- תשובה (3).**

6. השאלה: **"מדוע?" : נימק-**

היחס: "מדוע?" היא שאלה המיועדת לגרום למישהו ל**נימק**.

א' היא מילה המיועדת לגרום למישהו לעשות ב'

- תשובה (1): "זוז!" : עמד. האם **זוז!** היא מילה המיועדת לגרום למישהו ל**עמוד**? לא. **זוז** היא מילה המיועדת לגרום למישהו להיפך מ**לעמוד**.
- תשובה (2): "נוס!" : רדף. האם **נוס!** היא מילה המיועדת לגרום למישהו ל**רדוף**? לא. **נוס!** היא מילה המצווה על מישהו לברוח (נוס! = בָּרַח!).
- תשובה (3): "חוש!" : מיהר. האם **חוש!** היא מילה המיועדת לגרום למישהו ל**מהר**? כן. (חוש! = מְהֵר!).
- תשובה (4): "עור!" : נרדם. האם **עור!** היא מילה המיועדת לגרום למישהו ל**הירדם**? לא. **עור** היא מילה המצווה על מישהו להתעורר.
- תשובה (3).**

7. השאלה: **יציבות : תמיכה -**

היחס: **תמיכה** היא פעולה המיועדת לגרום ל**יותר יציבות**.

ב' זו פעולה שמטרתה לגרום ליותר ב'

- תשובה (1): עמימות : הבהרה. האם **הבהרה** היא פעולה שמטרתה לגרום ל**יותר עמימות**? לא. **הבהרה** היא משהו המיועד לגרום ל**פחות עמימות**.
- תשובה (2): צייתנות : פקודה. האם **פקודה** היא פעולה שמטרתה לגרום ל**יותר צייתנות**? לא. **פקודה** היא הוראה לעשות משהו המצפה ל**צייתנות** מצד מקבל הפקודה.
- תשובה (3): רטיבות : איטום. האם **איטום** היא פעולה שמטרתה לגרום ל**יותר רטיבות**? לא. **איטום** היא פעולה שמטרתה ל**מנוע רטיבות**.
- תשובה (4): פוריות : דישון. האם **דישון** היא פעולה שמטרתה לגרום ל**יותר פוריות**? כן. **דישון** היא פעולת הזיבול שמטרתה לשפר את איכות הקרקע ואת **פוריותה**.
- תשובה (4).**

8.

השאלה: **נתגלה: החביא** - מה **שנתגלה** הוא משהו שגילו אותו, החביא היא פעולה המיועדת למנוע ממשהו להתגלות. ננסח את היחס כך: **להחביא** זה פעולה המיועדת למנוע ממשהו **להתגלות**.

היחס: להחביא זה לעשות משהו על מנת למנוע ממנו **להתגלות**.
ב' זה עשה משהו במטרה למנוע א'

- תשובה (1): נכתב: הקריא. האם **להקריא** זה לעשה משהו במטרה למנוע **שיכתב**? לא.
תשובה (2): נגמע: השקה. האם **להשקות** זה לעשות משהו במטרה למנוע **שיגמע**? לא.
תשובה (3): נקנה: מכר. האם **למכור** זה לעשות משהו במטרה למנוע **שימכר**? לא.
תשובה (4): נפרס: תפר. האם **לתפור** זה לעשות משהו במטרה למנוע ממנו **להיפרס**? כן.
תשובה (4).

9.

השאלה: **סתירה: ליישב** - (סתירה = הפרכה; הכחשה; ניגוד ליישב = ליישר הדורים; לסלק קשיים)

היחס: ליישב זה להביא מצב שלא תהיה **סתירה**.
א' אינו נוהג ב'

- תשובה (1): נדבה: לקבץ. האם **לקבץ** זה להביא למצב שלא תהיה **נדבה**? לא.
תשובה (2): זיכרון: להנציח. האם **להנציח** זה להביא למצב שאין **זיכרון**? לא. **להנציח** זה לעשות משהו על מנת שמשוה/מישהו לא **יישכח**.
תשובה (3): אמתלה: לתרץ. האם **לתרץ** זה להביא למצב שלא תהיה **אמתלה**? לא. **לתרץ** זה לתת **אמתלה**.
תשובה (4): אבדה: למצוא. האם **למצוא** זה להביא מצב שלא תהיה **אבדה**? כן. לאחר שמוצאים את האבדה היא אינה **אבדה** עוד, כפי שלאחר שמיישבים את הסתירה אין יותר סתירה.
תשובה (4).

10.

השאלה: **ענוותנות: להלל** -

נטה' את המילה הראשונה על מנת להקל על מציאת היחס:
היחס: מי שהוא ענוותן הוא אדם שאינו נוהג **להלל** את עצמו.

מי שהוא בעל תכונה א' אינו נוהג לעשות ב'

- תשובה (1): הגינות: לרמות. האם מי שהוא **הגון** אינו נוהג **לרמות** את עצמו? לא. מי שהוא **הגון** אינו נוהג **לרמות** אחרים.
תשובה (2): נהנתנות: לסגף. האם מי שהוא **נהנתן** אינו נוהג **לסגף** את עצמו? כן.
תשובה (3): ראוותנות: להרשים. האם מי שהוא **ראוותן** אינו נוהג **להרשים** את עצמו? לא. מי שהוא **ראוותן** נוהג לנסות **להרשים** אחרים.
תשובה (4): אמינות: לסמוך. האם מי שהוא **אמין** אינו נוהג **לסמוך** על עצמו? לא. מי שהוא **אמין** הוא מיישהו שנוהגים לתת בו **אמון**.
תשובה (2).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

- 11.** (1) הוא ניסה להיגמל לא הצלחה להיגמל מהרגליו המזיקים.
(2) הרפתקנות ומסתורין אופפים את עולם הריגול.
(3) התאונה גרמה לפגיעה קשה ברגלו.
(4) היושב הראש פתח את הכנס בדברי ברכה קצרים.
השלשה המתאימה היא ר.ג.ל.
תשובה (4).

- 12.** (1) תוגה אחזה בי למראה הפירות הנושרים/נושלים מן העץ.
(2) התבשיל שהגישה סבתי היה מהביל.
(3) בטיול מצאו הילדים נוש של נחש.
(4) לאחר שנושל מאדמתו נותר יעקב חסר כול.
השלשה המתאימה היא נ.ש.ל.
תשובה (2).

• נושל = נושר ; נופל

- 13.** (1) במסיבה הוגשו כריכים משובחים.
(2) בזמן הטיסה הספקתי לישון שינה טרופה.
(3) בשנת נישואיהם הראשונה היו נחמה וזאב כרוכים מאוד זה אחרי זה.
(4) אחרי המלחמה היגרו רבים מבני הכפר אל הכרך הגדול.
השלשה המתאימה היא כ.ר.כ.
תשובה (2).

- 14.** (1) צעירים רבים פוקדים את המועדון הזה בכל לילה.
(2) להפתעתו, לא חש זאב צער/עצב לשמע ההודעה.
(3) באזור זה בגוף יש פרקים/עצבים רבים.
(4) אמן ידוע גילף/עיצב את הכיסא הזה.
השלשה המתאימה היא ע.צ.ב.
תשובה (1).

• עפרה = מחצב מתכתי

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

15. רובין טען שבמשחקי ילדים _____ ברורים ומוגדרים, _____ נוקשים מאוד. _____ במשחקים אלו חופש רב _____ לווריאציות מרובות.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): רובין טען שבמשחקי ילדים **אין כללים** ברורים ומוגדרים, **ובוודאי אין חוקים** נוקשים מאוד. **לעומתו מצא גרשוני שיש** במשחקים אלו חופש רב **ומקום** לווריאציות מרובות.

המשפט בנוי משני חלקים: טענתו של רובין וטענתו של גרשוני והיחס ביניהם.

בחלק הראשון נאמר כי לטענת רובין במשחקי ילדים **אין כללים** ברורים ומוגדרים ובוודאי שאין חוקים נוקשים או במילים אחרות כי יש חופש רב במשחקי ילדים. בחלק השני נאמר כי גרשוני מצא שיש במשחקים אלו (משחקי ילדים) חופש רב. מכיוון שמילת היחס בין שני החלקים היא "לעומתו" המעידה על ניגוד, תשובה זו אינה נכונה.

תשובה (2): רובין טען שבמשחקי ילדים **רק כללים מעטים הם** ברורים ומוגדרים, **ואף הם אינם** נוקשים מאוד. **כמוהו ציין גרשוני שאין** במשחקים אלו חופש רב **ומקום** לווריאציות מרובות.

בחלק הראשון נאמר כי לטענת רובין רק מקצת מהכללים במשחקי ילדים הם ברורים ומוגדרים וגם הם אינם נוקשים או במילים אחרות יש חופש רב במשחקי ילדים. בחלק השני נאמר כי גרשוני מצא שאין במשחקי הילדים חופש רב. מכיוון שמילת היחס בין שני החלקים היא "כמוהו" המעידה על התאמה, ניתן לפסול תשובה זו.

תשובה (3): רובין טען שבמשחקי ילדים יש **כללים** ברורים ומוגדרים, **שהם לעיתים אף** נוקשים מאוד. **לעומתו מצא גרשוני שיש** במשחקים אלו חופש רב **ומקום** לווריאציות מרובות.

בחלק הראשון נאמר כי לטענת רובין יש כללים נוקשים במשחקי ילדים או במילים אחרות **אין** חופש רב במשחקי ילדים. בחלק השני נאמר כי גרשוני מצא שיש במשחקי הילדים חופש רב. מכיוון שמילת היחס בין שני החלקים היא "לעומתו" המעידה על ניגוד, זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

16. אלון _____ שחש כלפי שותפיו לעבודה, ולכן _____ להתרועע עמם. ביום הולדתו הוא _____ ערכו לכבודו מסיבה, שכן הוא היה משוכנע שהם _____ כלפיו תחושות דומות.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אלון **השתדל להסתיר את האיבה** שחש כלפי שותפיו לעבודה, ולכן **לא נמנע** מלהתרועע עמם. ביום הולדתו הוא **הופתע שלא** ערכו לכבודו מסיבה, שכן הוא היה משוכנע שהם **אינם חשים** כלפיו תחושות דומות.

בחלקו הראשון של המשפט מתואר יחסו של חבריו לעבודה וכתוצאה מכך ("ולכן") האם הוא מתרועע איתם. חלקו השני של המשפט עוסק בשאלה האם אלון מופתע אם לאו מקיומה של מסיבת הפתעה לאור תחושתם של חבריו לעבודה כלפיו.

על פי התשובה הראשונה אלון משתדל להסתיר את איבתו כלפי חבריו לעבודה ולכן הוא לא נמנע, כלומר נוהג, להתרועע איתם. על פי החלק השני אלון היה מופתע מכך שחבריו לא ערכו לכבודו מסיבת הפתעה וזאת מכיוון שלדעתו הם אינם חשים כלפיו תחושות דומות, כלומר הם אינם חשים כלפיו איבה. אם אכן חבריו לעבודה של אלון אינם חשים כלפיו איבה, הגיוני כי אלון יהיה מופתע מאי קיומה של מסיבת הפתעה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

17.

השר נמנע מלהיפגש עם נציגי המורדים _____ החשש מהפגיעה שתיגרם לתדמיתו הציבורית, _____ שהאמין כי יצליח להשיג התקדמות מדינית _____ משא ומתן ישיר אתם. מכאן שיש אמת בפרסומים שלפיהם הדאגה לתדמיתו משפיעה על החלטותיו של השר _____ מהרצון להשיג התקדמות באפיק המדיני.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): השר נמנע מלהיפגש עם נציגי המורדים **לא בשל** החשש מהפגיעה שתיגרם לתדמיתו הציבורית, **אלא מפני** שהאמין כי יצליח להשיג התקדמות מדינית **גם ללא** משא ומתן ישיר אתם. מכאן שיש אמת בפרסומים שלפיהם הדאגה לתדמיתו משפיעה על החלטותיו של השר **יותר** מהרצון להשיג התקדמות באפיק המדיני.

המשפט מורכב משני חלקים עיקריים וקישור. בחלק הראשון (עד הנקודה) מתוארת החלטתו של השר. החלק השני מסכם מיהו הגורם הדומיננטי בהחלטותיו של השר. הקישור הוא קישור של התאמה בין שני החלקים - "מכאן".

בחלק הראשון נאמר כי החלטת השר שלא להיפגש עם נציגי המורדים **לא** נבעה מהחשש לפגיעה בתדמיתו כי אם בשל אמונתו כי יצליח להשיג התקדמות גם ללא מו"מ ישיר איתם. בחלק השני נאמר כי הדאגה לתדמיתו משפיעה על השר יותר מהרצון להשיג התקדמות. אין התאמה בין שני החלקים ולכן תשובה זו נפסלת.

תשובה (2): השר נמנע מלהיפגש עם נציגי המורדים **בשל** החשש מהפגיעה שתיגרם לתדמיתו הציבורית, **וזאת אף על פי** שהאמין כי יצליח להשיג התקדמות מדינית **רק באמצעות** משא ומתן ישיר אתם. מכאן שיש אמת בפרסומים שלפיהם הדאגה לתדמיתו משפיעה על החלטותיו של השר **יותר** מהרצון להשיג התקדמות באפיק המדיני.

בחלק הראשון נאמר כי החלטת השר שלא להיפגש עם נציגי המורדים נבעה מהחשש לפגיעה בתדמיתו וכי בחר שלא להיפגש איתם למרות שידע כי רק פגישה איתם תביא להתקדמות מדינית. בחלק השני נאמר כי הדאגה לתדמיתו משפיעה על השר יותר מהרצון להשיג התקדמות. יש התאמה בין שני החלקים ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

18.

הביוגרפיה שכתב רוזנר על אודות הסנטור מתארת את הסנטור תיאור חד-צדדי ונעדרת מידה מינימלית של מורכבות הנחוצה לשם יצירת אמינות. _____ רוב הקוראים לא _____ באמינותו של התיאור _____ שבביוגרפיה, _____ חיבתם של הקוראים לסנטור.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): הביוגרפיה שכתב רוזנר על אודות הסנטור מתארת את הסנטור תיאור חד-צדדי ונעדרת מידה מינימלית של מורכבות הנחוצה לשם יצירת אמינות. **לכן אין פלא** שרוב הקוראים לא **הטילו ספק** באמינותו של התיאור **החיובי** שבביוגרפיה, **ושהספר לא פגע** בחיבתם של הקוראים לסנטור.

המשפט בנוי מהצהרה ואז שני חלקים והקשר ביניהם להצהרה. על פי ההצהרה תיאור הסנטור היה חד-צדדי פשוטי (נעדר מידה מינימלית של מורכבות). בחלק השני מתוארת השפעת אופן כתיבת הביוגרפיה על הקוראים.

על פי תשובה זו אין פלא לאור תיאור הסנטור בביוגרפיה שרוב הקוראים האמינו (לא הטילו ספק) בתיאור החיובי שבביוגרפיה. כבר בשלב זה ניתן לפסול את התשובה שכן לא ברור מדוע תיאור שחור מורכבות הנדרשת ליצירת אמינות גרם לכך שהקוראים יתנו בו אמון.

תשובה (2): הביוגרפיה שכתב רוזנר על אודות הסנטור מתארת את הסנטור תיאור חד-צדדי ונעדרת מידה מינימלית של מורכבות הנחוצה לשם יצירת אמינות. **לכן אין פלא** שרוב הקוראים לא **השתכנעו** באמינותו של התיאור **השלילי** שבביוגרפיה, **ושהספר דווקא הגביר את** חיבתם של הקוראים לסנטור.

על פי תשובה זו אין פלא, לאור תיאור הסנטור בביוגרפיה, שרוב הקוראים לא האמינו לתיאור השלילי של הסנטור בביוגרפיה וכתוצאה. בשלב זה ניתן לעצור ולבדוק. אכן, הגיוני לטעון שאם הספר נעדר מרכיבים הדרושים ליצירת אמינות הקוראים לא יתנו בו אמון. על פי החלק השני הספר דווקא הגביר את חיבתם של הקוראים לסנטור. הגיוני לטעון שמכיוון שהקוראים לא נתנו אמון בתיאור השלילי של הסנטור חיבתם אליו גדלה.

תשובה (2).

19.

שגדעון, עמיתי לעבודה, ינחל הצלחה במגעיו עם חברת מצומטו היפנית. זאת _____ שטענתו כי הוא _____ בשיטות העסקיות של היפנים _____ את המציאות.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אין סיכוי רב שגדעון, עמיתי לעבודה, ינחל הצלחה במגעיו עם חברת מצומטו היפנית. זאת **משום** שטענתו כי הוא **אינו מתמצא** בשיטות העסקיות של היפנים **אינה משקפת** את המציאות.

המשפט בנוי מכמה חלקים: בחלק הראשון ההערכה לגבי סיכויי הצלחתו של גדעון במגעיו עם היפנים, החלק השני עוסק בבקיאאותו של גדעון בשיטות העסקיות של היפנים והקשר בין שני החלקים.

בתשובה זו נאמר בחלק הראשון כי סיכוייו של גדעון להצליח במגעיו עם היפנים קטנים. בחלק השני נאמר כי טענתו של גדעון כי הוא אינו מתמצא בשיטות היפניות אינה משקפת את המציאות, כלומר גדעון מתמצא בשיטות העסקיות של היפנים. מכיוון שיש ניגוד בין שני החלקים מילת הקשר 'וזאת משום', המעידה על התאמה ביניהם, אינה מתאימה.

תשובה (2): אינני חושב שגדעון, עמיתי לעבודה, ינחל הצלחה במגעיו עם חברת מצומטו היפנית. זאת **משום** שטענתו כי הוא **מתמצא** בשיטות העסקיות של היפנים **משקפת** את המציאות.

בתשובה זו נאמר בחלק הראשון כי סיכוייו של גדעון להצליח במגעיו עם היפנים קטנים. בחלק השני נאמר כי טענתו של גדעון כי הוא מתמצא בשיטות היפניות משקפת את המציאות, כלומר גדעון מתמצא בשיטות העסקיות של היפנים. מכיוון שיש ניגוד בין שני החלקים מילת הקישור 'וזאת משום', המעידה על התאמה ביניהם, אינה מתאימה.

תשובה (3): אין לי ספק שגדעון, עמיתי לעבודה, ינחל הצלחה במגעיו עם חברת מצומטו היפנית. זאת **אף** שטענתו כי הוא **אינו מתמצא** בשיטות העסקיות של היפנים **אינה משקפת** את המציאות.

בחלק הראשון נאמר כי סיכוייו של גדעון להצליח במגעיו עם היפנים גדולים (אין לי ספק שיצליח). בחלק השני נאמר כי טענתו של גדעון כי הוא אינו מתמצא בשיטות היפניות אינה משקפת את המציאות, כלומר גדעון מתמצא בשיטות העסקיות של היפנים. מכיוון שיש התאמה בין שני החלקים מילת הניגוד 'אף' אינה מתאימה.

תשובה (4): אני סבור שגדעון, עמיתי לעבודה, ינחל הצלחה במגעיו עם חברת מצומטו היפנית. זאת **אף** שטענתו כי הוא **אינו מתמצא** בשיטות העסקיות של היפנים **משקפת נאמנה** את המציאות

בחלק הראשון נאמר כי סיכוייו של גדעון להצליח במגעיו עם היפנים גדולים (אני סבור שיצליח). בחלק השני נאמר כי טענתו של גדעון כי הוא אינו מתמצא בשיטות היפניות משקפת את המציאות, כלומר גדעון אינו מתמצא בשיטות העסקיות של היפנים. מכיוון שיש ניגוד בין שני החלקים, מילת הקישור 'אף' המביעה ניגוד מתאימה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

הגיון (שאלות 20-24)

20.

השאלה: בדיון שנערך במשרד התשתיות בנוגע להצעה שהעלה השר, אמר ד"ר גיחון, המומחה למשק המים: "לא תהיה זו אלא טיפה בים". מתוך החקשרים הבאים, מה ההקשר הסביר ביותר שבו נאמר המשפט?

פיתרון: הביטוי "לא תהיה זו אלא טיפה בים" מעיד על כך שדבר מה העומד להיעשות אינו עומד להשפיע באופן משמעותי על מצב הדברים. התשובה המתאימה ביותר היא תשובה (2), אשר לפיה מציע השר לקצוב את מכסות המים לצריכה ביתית על אף שכמויות המים המיועדות לצריכה ביתית הן מזעריות ביחס לצריכת המים הכללית בארץ.

תשובה (2).

21. השאלה: בלה הקוסמת נוהגת כלפי כל יצור המגיע אל ביתה לפי הכלל הבא: היא משנה כל יצור כחול לאדום וכל יצור עגול למרובע, אלא אם כן יצור מסוים הוא גם כחול וגם עגול - במקרה כזה היא משאירה אותו כמות שהוא.

שני יצורים עגולים שאחד מהם כחול והאחר אדום, הגיעו לביתה של בלה הקוסמת. לפיכך, מן הבית יצאו -

פיתרון: לביתה של בלה הגיעו שני יצורים: (א) יצור עגול וכחול (ב) יצור עגול ואדום. נבחן מהן הפעולות אשר מבצעת בלה על כל אחד מן היצורים. (א) יצור עגול וכחול. מכיוון שבלה אינה משנה יצור אם הוא גם כחול וגם עגול, הרי שבלה לא שינתה את היצור הכחול והעגול ולפיכך אחד מהיצורים אשר יצאו מביתה של בלה הוא בהכרח יצור כחול ועגול, ניתן לפסול בשלב זה את תשובות (2) ו-(3). (ב) יצור אדום ועגול. בלה משנה כל יצור עגול למרובע וכל יצור כחול לאדום, ומכאן שבלה תשנה יצור עגול ואדום לצור מרובע ואדום. ניתן לפסול גם את תשובה (1).

תשובה (4).

22. השאלה: נתון א': רק טרולים עשויים להיות רודפי בצע. נתון ב': כל מי שאינו רודף בצע הוא טרול.

טענה: עוזי הוא טרול, אז הוא אינו רודף בצע.

הטענה -

פיתרון: מנתון א' לפיו: **רק טרולים עשויים להיות רודפי בצע**, ניתן להסיק כי אם מישהו אינו טרול הרי שהוא אינו רודף בצע, ולפיכך לא ניתן ללמוד דבר מטענה זו לגבי עוזי הטרול. מנתון ב' לפיו: כל מי שאינו רודף בצע הוא טרול, לא נובע דבר לגבי טרול, ולכן הטענה כי אם עוזי הוא טרול הרי שהוא בהכרח אינו רודף בצע, אינה נובעת גם מנתון ב'.

מכיוון שהטענה אינה נובעת מאף אחד מהנתונים לבדו, עלינו לבדוק האם ניתן לצרף את הנתונים. על פי נתון א' מי שהוא אינו טרול אינו רודף בצע, מכיוון שעל פי נתון ב' כל מי שאינו רודף בצע הוא טרול, הרי שכל מי שאינו טרול הוא טרול. מצירוף הטענות לא ניתן להסיק דבר לגבי מי שהוא טרול.

תשובה (4).

23. השאלה: צירופן של ארבע הטענות יוצר סתירה.

מה הטענה שהשמטתה לא תפתור את הסתירה?

פיתרון: בדיקת תשובות.

בשאלות מסוג זה יש להשמיט כל פעם תשובה ולבדוק האם לאחר השמטתה התקבל המצב המבוקש. בבדיקה הראשונה נשמיט את תשובה (1) ונבדוק האם צירוף תשובות (2), (3) ו-(4) יוצר סתירה. על פי הטענה שבתשובה (2) גיל מסוגל לפתור את חידת "המסמר והקפיץ". על פי הטענה שבתשובה (3) מכיוון ששמוליק יכול לפתור כל חידה שגיל יכול לפתור, הרי שגם שמוליק מסוגל לפתור את חידת "המסמר והקפיץ". על פי תשובה (4) רק אדם אחד מסוגל לפתור את חידת "המסמר והקפיץ". מכיוון שטענה זו עומדת בסתירה לצירוף הטענות בתשובות (2) ו-(3), זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

אפריל 2011 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

24. השאלה: ארבעה אנשים עומדים בשורה. ידוע כי ליד כל ממושקף עומד בדיוק אדם אחד שגבוה ממנו.

מכאן שבהכרח -

פיתרון: על פי נתוני השאלה ישנם מצבים רבים אפשריים, ולפיכך נבדוק את התשובות המוצעות. מכיוון ששאלנו מה נובע בהכרח, ננסה לסתור כל תשובה מוצעת, כאשר התשובה הנכונה תהיה זו שלא ניתן לסתור אותה.

תשובה (1): יש בשורה ממושקף אחד לכל היותר.

על פי הסרטוט המצורף ניתן לסדר בשורה שני ממושקפים העומדים זה ליד זה כך שליד כל אחד מהם יעמוד בדיוק אדם אחד הגבוה ממנו. ולכן תשובה זו אינה נכונה בהכרח.

			
		ממושקף	ממושקף

תשובה (2): אין בשורה שום ממושקף.

על פי הסרטוט המצורף ניתן לראות כי יתכן שיש בשורה גם שני ממושקפים ולכן תשובה זו אינה נכונה בהכרח.

תשובה (3): יש בשורה שלושה ממושקפים לכל היותר.

על מנת לפסול תשובה זו יש להראות כי יתכן שישנם בשורה למעלה משלושה ממושקפים. מכיוון שלא ניתן להראות מצב בו יהיו בשורה ארבעה ממושקפים, זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): יש בשורה שני ממושקפים לכל הפחות.

על פי הסרטוט המצורף ניתן לסדר בשורה ממושקף אחד בלבד. ולכן תשובה זו אינה נכונה בהכרח.

			
			ממושקף

תשובה (3).

הבנת הנקרא (שאלות 25-30)

25. השאלה: סביר להניח כי פינק ומרשל ראו במחקר המתואר בפסקה השנייה מחקר -

פיתרון: בפסקה השנייה נאמר כי השערתם של החוקרים הייתה כי ההבדל בין שתי ההמיספירות נעוץ בסגנון עיבוד המידע ולא בתפקודים שכל צד אחראי עליהם. לצורך בדיקת השערתם נעזרו החוקרים בבדיקה ממוחשבת שבה נבדקה פעילות המוח כאשר נבדקים התבוננו בגירוי גדול המורכב מאותיות קטנות. לאור מסקנות המחקר שלפיהם לשם התמקדות בגירוי הגלובלי השתמשו הנבדקים בהמיספירה הימנית ולשם התמקדות ברכיבים המקומיים השתמשו בהמיספירה השמאלית סביר כי החוקרים סבורים שתוצאות המחקר תקפות בכל מקרה שבו ישנו גירוי גדול המורכב מגירויים קטנים ולא רק במקרה הספציפי המתואר בפסקה השנייה.

תשובה (3).

26. השאלה: לפני שערכו את מחקרם השני, ציפו פינק ומרשל שההתמקדות ברכיבים המקומיים ב"גירויי החפצים" תגרום ל-

פיתרון: מכיוון שהניסוי הראשון אישש את ההשערה כי ההמיספירה השמאלית היא שמתמקדת בעיבוד פרטים ספציפיים וההמיספירה הימנית היא שמתמקדת בעיבוד המכלול, הרי שפינק ומרשל אמורים לצפות לפני המחקר השני כי ההתמקדות ברכיבים המקומיים תגרום לפעילות יתר בהמיספירה השמאלית.

תשובה (2).

27. השאלה: אפשר למצוא בין המחקרים המתוארים בפסקה השלישית לבין המחקר של פינק ומרשל המוזכר בפסקה השנייה. בהקבלה מעין זו, המילים היחידות (שורה 17) יהיו מקבילות _____, והמשפטים או הביטויים בכללותם (שורה 18) יהיו מקבילים _____.

פיתרון: המילים היחידות מרכיבות את המשפטים או הביטויים בכללותם, בעוד שבמחקר אשר הוזכר בפסקה השנייה האותיות הקטנות הרכיבו את האות הגדולה. כלומר, יש הקבלה בין המילים היחידות לאותיות הקטנות ובין המשפטים והביטויים בכללותם לאות הגדולה.

תשובה (2).

28. השאלה: המחקרים המתוארים בפסקה השלישית -

פיתרון: בפסקה השלישית מתואר מחקר אשר גם בו הייתה צורה גדולה וצורות קטנות, אולם הצורות לא היו אותיות כי אם תמונות. על פי תוצאות המחקר המתואר דפוס הפעילות המוחית של הנחקרים היה הפוך מהמצופה, אולם הדפוס השונה לא החליש את השערתם של החוקרים כי ההבדל בין ההמיספירות הוא באופן שבו כל אחת מהן מעבדת מידע וההסבר שניתן היה כי הפעילות המוחית המוגברת בצד הלא נכון היה כתוצאה מפעילותם של אזורים האחראים על עיכוב פעולת העיבוד ולא כתוצאה מעיבוד מידע באותה המיספירה.

תשובה (4).

29. השאלה: במחקר מסוים הראו לקבוצת נבדקים את הפתגם "לא כל הנוצץ זהב", המבטא את הרעיון שהחזות החיצונית של דבר אינה בהכרח מעידה על טיבו. על פי הפסקה השלישית, סביר להניח שנבדקים _____ בהמיספירה הימנית _____.

פיתרון: על פי הקטע ההמיספירה השמאלית היא שמתמקדת בעיבוד פרטים ספציפיים וההמיספירה הימנית היא שמתמקדת בעיבוד המכלול. על מנת להבין את הפתגם הנתון יש להתמקד, כמובן, בעיבוד המכלול, פעולה המתבצעת על ידי ההמיספירה הימנית, ולפיכך במקרה של נבדק הפגוע בהמיספירה הימנית, סביר כי הנבדק אשר יעבד את המידע בעזרת ההמיספירה השמאלית בלבד, העוסקת בעיבוד פרטים ספציפיים, יחשוב כי לפניו משפט הנוגע לחפצים נוצצים ולא יבין את משמעותו הכוללת.

תשובה (3).

30. השאלה: איזו מהטענות הבאות אינה נכונה בנוגע למחקר המתואר בפסקה האחרונה?

פיתרון: ממצאי הניסוי המתואר בפסקה האחרונה לא גרמו לחוקרים לחזור לתפיסה שכל המיספירה אחראית על תפקוד שונה, כי אם גרמו להם לפרש את תוצאות הניסוי. הסברה אותה העלו החוקרים היא כי בכל המיספירה ישנם גם אזורים האחראים על עיכוב פעולת העיבוד באותה המיספירה, ובשל ה'מאמץ' הרב שהשקיעו אותם אזורים בעיכוב פעולת העיבוד נתקבלו התוצאות ה'מבלבלות' של פעילות יתר באזור ה'לא נכון'.

תשובה (2).